

Vraag nr. 2
van 27 oktober 2000
van de heer DIDIER RAMOUDT

*Vergunningsvoorwaarden Toerisme Vlaanderen –
Garantieverzekering*

Volgens artikel 7 van de Europese richtlijn van 13 juni 1990 betreffende de pakketreizen, dienen de organisator en/of de doorverkoper die partij zijn bij de overeenkomst aan te tonen dat zij over voldoende garanties beschikken om in geval van insolventie of faillissement te zorgen voor terugbetaling van de reeds voldane bedragen en voor de repatriëring van de consument. Diezelfde verplichting vindt men integraal terug in artikel 36 van de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling : de reiscontractwet.

In de reissector heeft men daartoe garantiefonds geïntroduceerd, die ervoor moeten zorgen dat de bepalingen van de bovenvermelde richtlijn en de vigerende wetgeving worden nageleefd. Dergelijke garantiefonds, die de consument/reiziger aldus meer zekerheid verstrekken, kunnen de economisch en sociaal zo belangrijke reis- en toerismesector alleen maar ten goede komen.

Zo is er het Garantiefonds Reizen, waarbij vele reisbureaus een verzekering hebben afgesloten om aan hun garantieverplichting te voldoen. Andere reisbureaus hebben aan hun garantieverplichting voldaan door hiervoor een verzekering af te sluiten bij een verzekeringsmaatschappij. De verzekeringsovereenkomsten die de reisbureaus afsluiten om te voldoen aan deze wettelijke verplichting, zijn duidelijk onderworpen aan de wetgeving inzake verzekeringen, met name : de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomsten, de wet van 27 maart 1995 op de verzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen, en de wet van 6 juli 1975 op de controle op de verzekeringsondernemingen. Het voornoemde Garantiefonds Reizen werkt eveneens conform deze wetgeving.

Daarentegen blijken honderden reisbureaus aan deze garantieverplichting te voldoen door een verzekering af te sluiten bij een buitenlands concern. Voorzover dit buitenlands concern een verzekeraar is die werkt conform de vigerende wetgeving, rijst er geen probleem. Er rijst wel een juridisch probleem wanneer sommige reisbureaus een dergelijke verzekering hebben gesloten via hun beroepsvereniging.

Sommige beroepsverenigingen hebben inderdaad, in overeenkomst met een al dan niet buitenlandse verzekeraar, een dergelijke verzekering gekoppeld aan hun lidmaatschap. Een beroepsvereniging van reisbureaus is geen verzekeraar of bemiddelaar, voldoet niet aan de wettelijke bepalingen terzake en is daarvoor ook niet toegelaten of erkend. Toch blijken deze beroepsverenigingen hier op grote schaal op te treden als verzekeraar en bemiddelaar. Het verzekeringscontract wordt immers gekoppeld aan het lidmaatschap. Op die manier nemen die beroepsverenigingen ook een deel van het risico op zich en ze ontvangen voor dit alles een aanzienlijke directe vergoeding in de vorm van vastgelegde commissies op de geïnde premies, en in sommige gevallen een indirecte vergoeding in de vorm van miljoenensponsoring voor bijvoorbeeld congressen.

Beroepsverenigingen die in bovenstaand systeem meespelen, treden derhalve volkomen ten onrechte op in de hoedanigheid van verzekeraar bij het afsluiten van dergelijke verzekeringscontracten. In casu beheren dergelijke beroepsverenigingen de polissen die zij afsluiten en zij innen de premies. Het volledige polisbeheer, de boekhoudkundige controles en de schaderegeling berusten bij deze beroepsverenigingen en hun beheersorganen.

Zeer dikwijls wordt daarbij een constructie opgezet met een neven-VZW en een afzonderlijke dienst, waarvan de juridische structuur en de samenstelling niet altijd even duidelijk zijn. Op die manier ontwikkelen beroepsverenigingen die een verzekering koppelen aan het lidmaatschap, stelselmatig activiteiten die volgens artikel 2 van het Wetboek van Koophandel handelsactiviteiten zijn.

De verzekeringsovereenkomsten afgesloten door niet-toegelaten verzekeraars of aangeboden door niet-toegelaten bemiddelaars zijn nietig. Als gevolg daarvan dreigen honderden op die manier afgesloten verzekeringscontracten nietig te zijn. Dit kan zeker niet stroken met de bedoeling van de wetgever waar hij de reisbureaus een garantieverplichting oplegt ten aanzien van de reiziger. Bovendien dreigt hierdoor een bestendige marktvervalsing te worden gecreëerd ten aanzien van de garantieverzekeraars die wel conform de wettelijke bepalingen werken, vermits door de handelwijze van dergelijke beroepsverenigingen bijvoorbeeld voordeliger premies kunnen worden bedongen.

1. Toerisme Vlaanderen kent vergunningen toe aan reisbureaus. Een criterium daarbij is onder meer het afsluiten van een garantieverzekering.

Is Toerisme Vlaanderen op de hoogte van dit probleem ? Werd het reeds onderzocht ?

2. Zo ja, welke maatregelen werden door Toerisme Vlaanderen eventueel getroffen of aan de minister voorgesteld ?
3. Indien het dossier al bij de minister werd aangekaart, welke maatregelen treft hij ?
4. Indien noch Toerisme Vlaanderen, noch de minister op de hoogte is van de vermelde situatie, welke initiatieven neemt hij dan om het probleem te onderzoeken ?

Antwoord

Het onderwerp van de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger betreft de controle op de toepassing van artikel 36 van de wet van 16 januari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling, dat de verplichting oplegt voor reisorganisatoren en reisbemiddelaars om zich te verzekeren tegen financieel onvermogen.

Deze controle behoort tot de bevoegdheid van het federale Ministerie van Economische Zaken, inzonderheid de Controledienst der Verzekeringen.

Met betrekking tot de deelvragen kan ik het volgende antwoorden.

1. Het afsluiten van een verzekering tegen financieel onvermogen is geen criterium of voorwaarde voor het verkrijgen van een vergunning overeenkomstig de wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus en de koninklijke besluiten van 30 juni 1966 en volgende.

Deze reisbureauwetgeving bevat evenwel een plichtenleer waaraan houders van een vergunning zich moeten houden. Deze plichtenleer stelt onder meer dat de houder van een vergunning ertoe gehouden is zich tegenover zijn confraters te onthouden van iedere handeling strijdig met de eerlijke gebruiken inzake handel waardoor hij hen of één onder hen een gedeelte van cliënteel zou ontnemen of zou trachten te ontnemen, of hun krediet zou aantasten of zou trachten aan te tasten.

Om aan deze plicht te beantwoorden, moeten vergunninghouders de vigerende wet op de handelspraktijken naleven. Het uitoefenen van werkzaamheden van reisbureau zonder behoor-

lijk verzekerd te zijn, maakt een inbreuk uit op de eerlijke handelspraktijken, zoals bepaald door artikel 93 van de Wet op de Handelspraktijken. Hieruit volgt dat, wanneer een vergunninghouder geen verzekering tegen financieel onvermogen kan voorleggen, dit door Toerisme Vlaanderen wordt beschouwd als een overtreding van deze bepaling van de plichtenleer.

De wet van 21 april 1965 houdende het statuut van de reisbureaus bepaalt dat bij niet-naleving van onder andere de plichtenleer, de vergunning kan worden geschorst of ingetrokken.

2. De door de Vlaamse volksvertegenwoordiger vermoede "onregelmatigheden" inzake verzekeringsovereenkomsten afgesloten door niet-toegelaten verzekeraars zijn niet bekend bij Toerisme Vlaanderen, noch bij mij en werden bij mijn weten ook nog nooit eerder gesignaleerd. In het bevoegde Technisch Comité, dat advies geeft over de vergunningsaanvragen voor reisbureaus en dat volledig samengesteld is uit specialisten van de sector, is daar nog nooit melding van gemaakt, noch is deze verzekeringswijze er ooit in vraag gesteld.

Ik betwijfel dan ook sterk de vermoedens van de Vlaamse volksvertegenwoordiger.

- 3 en 4. Aangezien ik terzake niet bevoegd ben maar over deze vermoedens toch zekerheid wens, zal ik een schrijven richten aan de bevoegde minister (de federale minister van Economische Zaken) met het verzoek de door de Vlaamse volksvertegenwoordiger vermoede onregelmatigheden te laten onderzoeken en mij in te lichten over de resultaten van dit onderzoek.